

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: väljaarvatav osanik peab saama kohese ja õiglase hüvitise

Riigikohus: väljaarvatav osanik peab saama kohese ja õiglase hüvitise

28. aprill 2023

Riigikohus avaldas sel nädalal otsuse, milles selgitati vähemusosaniku osaühingust väljaarvamise eeldusi ja korda. Kohus leidis muu hulgas, et väljaarvamine on lubatav üksnes õiglase ja kohese hüvitise eest.

Äriseadustiku järgi võib kohus otsustada osaühingu hagi alusel vähemusosaniku väljaarvamise, kui ta on rikkunud oma kohustusi olulisel määral ja ilma mõjuva põhjuseta või muul viisil osaühingu huve oluliselt kahjustanud.

Riigikohtu tsiviilkolleegium selgitas oma otsuses, et üldjuhul peab osaühing tegema kohustusi rikkunud osanikule ka eelneva hoiatuse rikkumise lõpetamiseks. Osaniku rikkumiseks saab lugeda muu hulgas osaühingu ärivõimaluste ärakasutamist enda või mõne kolmanda isiku huvides, mis kahjustab osaühingut ja teisi osanikke.

Arutusel olnud kohtuasjas heideti osanikule ette näiteks seda, et ta aitas suunata osaühingus arendatud biometaan tootmise äriprojekti osaühingust välja kahele endaga seotud äriühingule. Kolleegium nõustus ringkonnakohtuga, et sellist käitumist võis pidada lojaalsuskohutuse oluliseks rikkumiseks.

Samas muutis Riigikohus varasemat praktikat, mille järgi osaniku väljaarvamisest polnud osa müügist saadud summa suurus oluline. Kolleegium leidis nüüd, et osaniku väljaarvamine on lubatav üksnes juhul, kui talle tasutakse osa kaotamise eest õiglane ja kohene hüvitis, sest sisuliselt on tegemist omandipõhiõiguse riivega. Õiglane on hüvitis siis, kui osanikule kompenseeritakse tema osaluse tegelik väärtus.

Kolleegium selgitas veel, et õiglase hüvitise suuruse tõendamine on osaühingu kohustus ning see tuleb määrata reeglina hagi esitamise aja seisuga. Kohtul tuleb osa müügi viisi määramisel lähtuda osaühingu poolt hagi taotletud viisidest. Osanik on osaühingust välja arvatud alates hetkest, mil talle on tasutud jõustunud kohutulahendiga kindlaks määratud õiglane hüvitis.

Riigikohtu otsusegasaab tutvuda siin[1].

Arno Pöder
pressiesindaja
Riigikohus
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-valjaarvatav-osanik-peab-saama-kohese-ja-oiglase-huvitise>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid?asjaNr=2-20-17189/101>